

Spis treści

Wprowadzenie	9
Cel i metoda badawcza mikroekonomii	9
1. Logika wyboru ekonomicznego	12
1.1. Ekonomiczne postulaty racjonalności decyzji	14
1.2. Krzywa możliwości produkcyjnych	15
2. Popyt, podaż i rynek	18
2.1. Teoria użyteczności	18
2.1.1. Wieloczynnikowa funkcja użyteczności	19
2.1.2. Jednoczynnikowa funkcja użyteczności	19
2.2. Kardynalna teoria użyteczności	21
2.2.1. Równowaga konsumenta w ujęciu kardynalnej teorii użyteczności	21
2.3. Teoria krzywych obojętności	24
2.3.1. Równowaga konsumenta w ujęciu teorii krzywych obojętności	27
2.4. Popyt	29
2.4.1. Efekty zmiany cen konsumowanych dóbr	29
2.4.2. Wyprowadzenie krzywej popytu z krzywej cenowo-konsumpcyjnej	29
2.4.3. Efekt substytucyjny i dochodowy zmiany ceny	30
2.4.4. Paradoks Giffena	32
2.4.5. Paradoks Veblena	33
2.4.6. Paradoks spekulacyjny	33
2.4.7. Efekty zmiany dochodu konsumenta	33
2.4.8. Elastyczność	35
2.4.8.1. Elastyczność cenowa popytu	35
2.4.8.2. Elastyczność dochodowa i krzyżowa popytu	39
2.4.9. Krzywa popytu rynkowego	40
2.5. Podaż	41
2.5.1. Elastyczność podaży	41
2.5.2. Krzywa podaży rynkowej	42
2.6. Równowaga rynkowa	42
2.7. Nadwyżka konsumenta	43
2.8. Nadwyżka producenta	45
2.9. Efektywność rynku	45

3. Teoria produkcji	46
3.1. Funkcja produkcji	46
3.1.1. Homogeniczna funkcja produkcji	47
3.1.2. Funkcja produkcji Cobba-Douglasa	47
3.1.3. Prawo malejącej produktywności krańcowej	48
3.1.4. Krańcowy produkt fizyczny i przeciętny produkt fizyczny czynnika produkcji	49
3.2. Izokwanta	50
3.2.1. Izokwanta a efektywność techniczna produkcji	51
3.2.2. Krańcowa stopa technicznej substytucji czynników produkcji	52
3.3. Izokwanta i korzyści skali	53
3.4. Izokoszta	54
3.5. Ścieżka ekspansji produkcji	55
4. Teoria kosztów	57
4.1. Podstawowe kategorie kosztów	57
4.2. Krótkookresowe koszty całkowite	59
4.3. Krótkookresowe koszty przeciętne	60
4.4. Krótkookresowy i długookresowy koszt krańcowy	62
4.5. Koszty długookresowe	64
4.6. Rosnące i malejące korzyści skali	64
4.7. Krzywa długookresowego kosztu przeciętnego	66
4.8. Zależności między krzywymi kosztów całkowitych, przeciętnych i krańcowych	67
5. Wynik ekonomiczny	68
5.1. Zysk księgowy i zysk ekonomiczny	68
5.2. Przykładowa kalkulacja zysku ekonomicznego	70
5.3. Zależności między przychodem całkowitym, kosztem całkowitym a poziomem wyniku ekonomicznego	70
5.4. Przybliżona ocena wyniku ekonomicznego osiąganego przez firmy na danym rynku	72
6. Modele konkurencji	74
6.1. Konkurencja doskonała	74
6.1.1. Założenia wyjściowe modelu konkurencji doskonałej	75
6.1.2. Popyt na produkt indywidualnego producenta i popyt rynkowy w modelu konkurencji doskonałej	75
6.1.3. Równowaga krótkookresowa konkurenta doskonałego	76
6.1.4. Równowaga długookresowa konkurenta doskonałego	80
6.1.5. Krzywa długookresowej podaży rynkowej w modelu konkurencji doskonałej	80
6.2. Monopol	82
6.2.1. Założenia wyjściowe modelu monopolu	82
6.2.2. Przychód krańcowy i cena w monopolu	82
6.2.3. Równowaga krótkookresowa monopolisty	83

6.2.4. Równowaga długookresowa monopolisty	84
6.2.5. Porównanie monopolu z rynkiem konkurencji doskonałej	86
6.2.6. Monopol naturalny	87
6.2.7. Różnicowanie cen	88
6.2.7.1. Różnicowanie cen pierwszego stopnia	88
6.2.7.2. Różnicowanie cen drugiego stopnia	90
6.2.7.3. Różnicowanie cen trzeciego stopnia	91
6.2.8. Siła rynkowa monopolu	92
6.3. Konkurencja monopolistyczna	93
6.3.1. Założenia wyjściowe modelu konkurencji monopolistycznej	93
6.3.2. Równowaga krótkookresowa konkurenta monopolistycznego	94
6.3.3. Równowaga długookresowa konkurenta monopolistycznego	94
6.4. Oligopol	94
6.4.1. Założenia modelu oligopolu	96
6.4.2. Podstawowe modele oligopolu	96
6.4.2.1. Model Cournota	96
6.4.2.2. Model Stackelberga	98
6.4.2.3. Model Sweezy'ego	100
6.4.3. Kartele — monopole w wyniku zмовы	101
6.4.3.1. Kartel dążący do maksymalizacji wspólnego zysku	101
6.4.3.2. Kartel kontrolujący udziały rynkowe	102
6.5. Porównanie podstawowych cech modeli konkurencji	103
7. Rynek czynników produkcji	104
7.1. Podstawowe definicje	104
7.2. Popyt na czynnik produkcji w krótkim okresie	104
7.2.1. Popyt na czynnik produkcji zgłaszany przez konkurenta doskonałego i niedoskonałego	106
7.3. Popyt na czynniki produkcji w długim okresie	108
7.3.1. Krzywa długookresowego popytu producenta na czynnik produkcji	110
7.4. Podaż czynnika produkcji	111
7.5. Wielkość zatrudnienia czynnika produkcji i jego cena w różnych sytuacjach rynkowych	112
7.6. Rynek pracy	112
7.6.1. Ekwiwalentność płacy	112
7.6.2. Krzywa indywidualnej podaży pracy	114
7.6.3. Rynkowa krzywa podaży pracy	116
7.6.4. Wynagrodzenie transferowe i renta ekonomiczna	116
7.6.5. Monopol dwustronny na rynku pracy. (Monopson kontra monopol związku zawodowego)	117
7.7. Rynek kapitału	118
7.7.1. Oprocentowanie składane i dyskonto	119
7.7.2. Stopa procentowa a inwestycje	120

7.7.3. Metody oceny efektywności ekonomicznej zamierzeń inwestycyjnych	121
7.7.3.1. Stopa rentowności	121
7.7.3.2. Wartość zaktualizowana netto	122
8. Ekonomia dobrobytu	123
8.1. Optimum Pareta w sferze konsumpcji i produkcji	124
8.2. Warunki optimum Pareta dla całej gospodarki	126
8.3. Efekty zewnętrzne	129
8.4. Efekty zewnętrzne a prawa własności	130
8.5. Dobra publiczne a optimum Pareta	130
8.6. Podatki a optimum Pareta	131
Załączniki	133
A. Rozszerzone ujęcie funkcji użyteczności	133
B. Samuelsona teoria ujawnionych preferencji	136
C. Teorie celu funkcjonowania firmy	139
D. Modele oligopolu	142
D.1. Model Bertranda	142
D.2. Model Edgewortha	142
D.3. Model Chamberlina	144
Literatura	145
Wykaz skrótów	146
Spis rysunków	148
Spis tabel	150